

Život Cirkvi

Ročník 15

43/2008

**Biskup Galis vyhlásil Horu Živčáková pri Turzovke
za mariánske pútnické miesto a miesto modlitby**

Nad novým školským zákonom

September v tomto roku nebol len mesiacom začiatku školského roka, ale aj spustením novej školskej reformy. Už dlhší čas bolo zrejmé, že systém výchovy a vzdelávania potrebuje obnovu. O jej potrebe nepochyboval nikto. Systémové zmeny však boli pripravené na poslednú chvíľu. Školský zákon z dielne ministerstva školstva bol parlamentom schválený až v júni. Pedagógovia sa ocitli v neľahkej situácii. Namiesto prázdnin ich čakali týždne mravenčej práce, aby v začínajúcom školskom roku mohli začať po novom. Zmeny sa vážnym spôsobom dotýkajú aj predmetu náboženstvo.

Doteraz sa vyučovalo v každom ročníku základnej školy jednu hodinu týždenne. Avšak štátny vzdelávací program, ktorý nadväzuje na reformu, znižuje minimálnu časovú dotáciu v prvom, ôsmom a deviatom ročníku na pol hodiny. V prvých návrhoch sa dokonca hovorilo, že náboženstvo sa v druhom ročníku gymnázií nemá vyučovať. V tomto roku sa zmeny dotknú len prvákov. Ôsmakov a deviatakov až neskôr. Je pravdou, že školská reforma umožňuje riaditeľom škôl, aby na žiadosť rodičov hodiny náboženstva ešte pridali. Na prvý pohľad sa zdá, že ide o banálne zmeny. V skutočnosti ide o vážny zásah do vyučovania náboženstva.

Zníženie časovej dotácie v praxi znamená, že žiaci troch ročníkov základných škôl nebudú mať jednu hodinu týždenne ako doposiaľ, ale len polhodiny. Keďže vyučovacou jednotkou je jedna vyučovacia hodina, náboženstvo sa bude vyučovať len raz za dva týždne. Ak pôjde o deň, na ktorý navyše môžu padnúť štátne sviatky, školské výlety či metodický deň, náboženstvo sa v prvom, ôsmom a deviatom ročníku bude vyučovať sporadicky. Ministerstvo školstva tento postup vysvetľuje tvrdením, že rovnaký čas zobralo aj iným predmetom. Avšak je zásadný rozdiel, či polhodinovú časovú dotáciu zoberieme matematike, ktorá sa učí takmer každý deň alebo náboženstvu, ktoré sa vyučuje raz do týždňa. Vec má aj iný rozmer. Náboženstvo je predovšetkým výchovným predmetom. Okrem odovzdávania vedomostí je jeho cieľom pomôcť žiakom a študentom budovať si osobný vzťah s Bohom. Jedna hodina náboženstva za dva týždne znamená, že medzi pedagógom a žiakom nevznikne nijaký vzťah. Systematická práca bude pre veľký časový odstup takmer nemožná.

Školská katechéza v našich krajoch už niekoľko storočí je najúčinnjším nástrojom katechizácie a zároveň pre mnohé farnosti základňou prípravy na pristupovanie ku sviatostiam. Pravidelné hodiny náboženstva v prvom ročníku majú zmysel. Zvlášť v tejto dobe, kde v mnohých rodinách

absentuje náboženská výchova. Stretnutia s katechetom v škole sú často jediným spôsobom, ako sa naučiť prežehnať, či ďalšie základné náboženské pravdy. Kým zmenu časovej dotácie v prvom ročníku môžeme obísť s prízmúrením jedného oka, v prípade ôsmakov a deviatkov to však urobiť nesmieme. Ide totiž o vek, v ktorom sa formujú základné životné postoje v rôznych oblastiach. Pre mnohých je to posledná možnosť absorbovať kresťanský pohľad na vzťah muža a ženy, či ľudskú sexualitu. Ak vezmeme do úvahy, že niektoré mimovládne organizácie vyvíjajú tlak, aby sa do školských osnov dostala sexuálna výchova, ktorá navádza k neviazanému pohlavnému životu či zľahčuje problém interrupcií, v tom prípade obmedzenie časovej dotácie predmetu náboženstvo v posledných dvoch ročníkoch základných škôl vyznieva takmer ako sabotáž. Ba do úst sa tlačí legitímna otázka: Nie je obmedzenie vyučovania náboženstva iba začiatkom vytlačania cirkví zo štátnych škôl?

Zdá sa, že štátni úradníci nepoznajú medzinárodnú zmluvu medzi Slovenskou republikou a Svätou Stolicou o katolíckom vzdelávaní z roku 2004. Tento dokument zaručuje vyučovanie náboženstva vo všetkých ročníkoch základných a stredných škôl. Zníženie minimálnej dotácie v troch ročníkoch o polovicu je krokom späť. Zároveň kladie otázku, či nejde o porušenie medzinárodnej zmluvy. Náboženstvo sa dodnes vo všetkých ročníkoch stredných škôl nevyučuje. Uplatňovanie zmluvy o katolíckom vzdelávaní je teda vážnym problémom. Ako vysvetliť, že Štátny pedagogický ústav si dovolil zostaviť predmetovú komisiu k predmetu náboženstvo a vypracovať štátny vzdelávací program pre všetky cirkvi, pričom nemá žiadnu kompetenciu určiť obsah učiva? Reálne vysvetlenia sú len dve: Buď štátne orgány chcú vyučovanie náboženstva zmeniť na religionistiku alebo sa pokúšajú určiť cirkvám, čo zo svojej náuky majú a čo nemôžu učiť. Ak by úmyslom bolo to druhé, šlo by o zjavné porušenie náboženskej slobody.

Vážení poslucháči! Ak si odmyslíme hrubú nevedomosť, je pravdepodobné, že vláda sa pokúša obmedziť pôsobenie cirkví v školskom vzdelávacom systéme. I za cenu porušovania medzinárodnej zmluvy. Obmedzila vyučovanie náboženstva a pokúša sa cirkvám určovať, čo učiť môžu a čo nie. Ak by budúcnosť ukázala, že je to tak, pod priamym vplyvom cirkví by zostali len cirkevné školy. Je preto možné, že si jedného dňa budeme v diecézach vyčítat', že sme tých škôl, keď boli možnosti, nezaložili viac.

RV, Anton Ziolkovský

Príhovor Benedikta XVI. pred nedeľnou modlitbou Anjel Pána

Taliansko (19. októbra, RV) – Po slávnostnej nedeľnej sv. omši v Pompejoch sa Svätý Otec pomodlil spolu s veriacimi mariánsku modlitbu Anjel Pána. Pred ňou sa im prihovril:

„Drahí bratia a sestry,

po slávnostnej sv. omši a tradičnej modlitbe k Panne Márii z Pompejí, podobne ako každú nedeľu, aj dnes chceme upriamiť náš zrak k Márii modlitbou Anjel Pána a chceme jej zveriť dôležité úmysly Cirkvi a celého ľudstva. Osobitným spôsobom prosíme o zhromaždenie biskupov na Synode, ktorá sa koná v Ríme na tému: „Božie slovo v živote a v poslaní Cirkvi“, aby priniesla ovocie opravdivej obnovy v každej kresťanskej komunite. Ďalším osobitným úmyslom je dnešný Svetový deň misií,

ktorý v tomto roku sv. Pavla, prichádza k nám v znamení slov apoštola národov: „beda mi, keby som evanjelium nehlásal“ (1 Kor 9,16). Práve v tomto mesiaci október, v mesiaci misií a ruženca, sú mnohí veriaci a mnohé komunity, ktoré obetujú modlitbu sv. ruženca práve za misionárov a za evanjelizáciu! Preto som rád, že práve dnes môžem byť tu v Pompejoch, v najvýznamnejšej mariánskej svätyni zasvätenej práve Panne Márii ruženecovej. Táto skutočnosť mi dáva príležitosť ešte viac zdôrazniť, že najdôležitejším misionárskym úsilím každého z nás je modlitba, pretože práve modlitbou sa pripravuje

cesta pre evanjelium. Modlitbou sa otvárajú srdcia pre tajomstvo Boha a duše sa disponujú pre prijatie Jeho spásnosného slova.

Dnešný deň nám poskytuje ešte aj ďalší dôvod k radosť: práve dnes v Lisieux sú blahorečení Louis Martin a Zélie Guérin, rodičia sv. Terézie od Diet'at'a Ježiša, ktorú pápež Pius XI. vyhlásil za patrónku misií. Títo noví blahoslavení sprevádzali a zdieľali svojimi modlitbami

a ich evanjeliiovým svedectvom putovanie svojej dcéry, ktorú si Pán povolal, aby sa mu bezvýhradne zasvätila za múrmi Karmela. Práve tam, v skrytosti kláštornej klauzúry sv. Terézia uskutočnila svoje poslanie: „V srdci Cirkvi, moja matka, ja budem láskou“ (Manuscripts autobiographiques, Lisieux 1957, 229). Pri príležitosti blahorečenia manželov Martinovcov, by som rád poukázal ešte aj na ďalší

úmysel, ktorý nosím v srdci. Rodina a jej nenahradiateľné miesto vo výchove detí k univerzálnemu duchu, otvorenému a zodpovednému za svet a jeho problémy, podobne ako aj jej dôležité miesto v príprave k prijatiu povolania k misiám. Keď teda dnes aj my nasledujeme putovanie mnohých rodín do tejto svätyne, ktoré sa uskutočnilo pred mesiacom, prosíme o materinské orodovanie Panny Márie z Pompejí pre všetky rodinné bunky vo svete, pričom už myslíme na VI. svetové stretnutie rodín, ktoré sa uskutoční v januári 2009 v Mexiku.“

-ls-/ snímka RV

Generálna audiencia Benedikta XVI.: Pavlova náuka o Cirkvi

Drahí bratia a sestry,

minulú stredu som v katechéze hovoril o vzťahu sv. Pavla k predveľkonočnému Ježišovi, teda kým žil pozemský život. Zaoberali sme sa otázkou: Čo vedel Pavol o Ježišom živote, o jeho slovách, o jeho umučení? Dnes by som chcel hovoriť o učení sv. Pavla o Cirkvi. Musíme začať konštatovaním, že talianske slovo chiesa (cirkev) – podobne ako francúzske église a španielske iglesia – bolo odvodené z gréckeho ekklesiá! To pochádza zo Starého zákona a označuje Bohom zvolané zhromaždenie izraelského ľudu, ktorého príkladom je zhromaždenie na úpäti vrchu Sinaj. Týmto slovom sa teraz označuje nové spoločenstvo veriacich v Krista, ktorí sa cítia Božím zhromaždením, nanovo zvolaným zo všetkých národov Bohom a pred Bohom. Výraz ekklesiá sa po prvý raz objavuje

v Pavlových spisoch, lebo on je prvým kresťanským autorom. Stretáme sa s ním na začiatku Prvého listu Solúnčanom, kde sa Pavol doslova obracia na „solúnsku cirkev“ (porov. aj Kol 4, 16: „v laodicejskej cirkvi“). V ďalších listoch hovorí o Božej cirkvi v Korinte (1 Kor 1, 2; 2 Kor 1, 1) a o galatských cirkvách (Gal 1, 2 atď.) – teda o partikulárných cirkvách – ale hovorí aj o tom, že prenasledoval „Božiu Cirkev“. Teda nie určitú miestnu komunitu, ale „Božiu Cirkev“ ako takú.

Vidíme, že slovo „cirkev“ má mnohoznačný význam: na jednej strane označuje Božie zhromaždenie na určitých miestach (v meste, v krajine, v dome), značí však aj Cirkev ako celok. Z toho je zrejmé, že „Božia Cirkev“ nie je len sumou, súhrnom rôznych miestnych cirkví, ale že jednotlivé miestne cirkvi sú uskutočnením jedinej Božej

Cirkvi. Všetky spolu tvoria „Božiu Cirkev“, ktorá jednotlivé miestne cirkvi predchádza a zároveň v nich nachádza svoje vyjadrenie, svoju realizáciu.

Dôležité je všimnúť si, že slovo „cirkev“ sa temer vždy objavuje s dodatkom „Božia“. Nejde teda o ľudské združenie, ktoré by vzniklo na základe spoločných myšlienok a záujmov, ale o zhromaždenie zvolané Bohom. On ho zvolal, a preto je Cirkev jedna a tá istá vo všetkých svojich konkrétnych realizáciách. Božia jednota tvorí jednotu Cirkvi na všetkých miestach, na ktorých sa nachádza. Neskôr, v Liste Efézanom, Pavol podrobne rozpracúva koncepciu jednoty Cirkvi, a to v nadväznosti na koncepciu Božieho ľudu, Izraela, ktorý proroci považovali za „Božiu nevestu“, povolanú žiť s Bohom v manželskom vzťahu. Pavol predstavuje jedinú Božiu Cirkev ako „Kristovu nevestu“, ktorá je v láske jedným telom a jedným duchom so samotným Kristom.

Známe je, že Pavol bol v mladosti urputným nepriateľom nového hnutia založeného ako Kristova Cirkev. Bol mu nepriateľom, lebo v tomto novom hnutí videl ohrozenie vernosti tradícii Božieho ľudu, živenej vierou v jediného Boha. Táto vernosť sa vyjadrovala predovšetkým obriezku, dodržiavaním predpisov o kultovej čistote, zdržiavaním sa niektorých pokrmov, rešpektovaním soboty. Za túto vernosť platili Izraeliti mučeníckou krvou v období Machabejcov, keď helénsky režim nariadil všetkým národom, aby sa prispôbili helénskej kultúre. Mnohí Izraeliti bránili povolanie Izraela vlastnou krvou. Mučeníci zaplatili životmi za obranu identity svojho národa vyjadrenej týmito znakmi. Po stretnutí so zmŕtvychstálým Kristom Pavol pochopil, že kresťania nie sú zradcovia. Naopak, v novej situácii Boh Izraela rozšíril skrze Krista svoje povolanie na všetky národy a stal sa Bohom všetkých národov. Práve takto sa uskutočňovala vernosť jedinému Bohu a spomínané rozlišujúce prvky v podobe zachovávaní osobitných noriem a predpisov už neboli potrebné, lebo všetci boli vo svojej rôznosti povolaní stať sa súčasťou jediného Božieho ľudu, „Božej Cirkvi“ v Kristovi.

Jedna vec bola Pavlovi v novej situácii hneď zrejma: základný a zakladajúci význam Krista a slova, ktoré ho ohlasovalo. Pavol vedel nielen to, že kresťanom sa nemožno stať z donútenia, ale aj to, že na základe vnútorného usposobenia nového spoločenstva je tento inštitucionálny prvok nevyhnutne spojený so „živým“ slovom, s ohlasovaním živého Krista, v ktorom sa Boh zjavuje všetkým národom a spája ich do jediného Božieho ľudu. Príznačné je, že Lukáš v Skutkoch apoštolov niekoľkokrát používa spojenie „ohlasovanie slova“ aj v súvislosti s Pavlom (Sk 4, 29. 31; 8, 25; 11, 19; 13, 46; 14, 25; 16, 6. 32), a to s jasným zámerom čo najviac vyzdvihnúť rozhodujúci význam hlásania „slova“. Toto slovo predstavuje kríž a zmŕtvychvstanie Krista, v ktorom sa naplnili Písma.

Veľkonočné tajomstvo, ktoré na ceste do Damasku zmenilo Pavlov život, tvorí – ako inak – jadro apoštolovho kázania (porov. 1 Kor 2, 2; 15, 14). Toto tajomstvo, ohlasované slovom, sa uskutočňuje vo sviatostiach krstu a Eucharistie a konkretizuje sa v kresťanskej láske k blížnemu. Pavlovo evanjelizačné pôsobenie je zamerané na zakore-

nenie komunity veriacich v Kristovi. Táto myšlienka je prirodzenou súčasťou etymológie samotného slova ekklēsia, ktoré Pavol – a s ním celé kresťanstvo – uprednostnilo pred výrazom synagoga. A to nielen preto, že prvé je pôvodne „civilnejšie“ (je odvodené z gréčtiny, kde znamenalo politické, nie priamo náboženské zhromaždenie), ale aj preto, že priamo naznačuje teologickú myšlienku povolania ab extra (zvonka). Nejde teda len o jednoduché spolčovanie sa. Veriaci sú Bohom povolaní a Boh ich zhromažďuje v jednom spoločenstve svojej Cirkvi.

V tejto línii môžeme chápať aj originálnu, výlučne pavlovskú koncepciu Cirkvi ako „Kristovho tela“. Treba mať pritom na pamäti dve stránky tejto koncepcie. Jedna má spoločenský charakter: telo je zložené zo svojich súčastí a bez nich by neexistovalo. Táto interpretácia sa objavuje v Liste Rimanom a v Prvom liste Korint'anom, kde Pavol preberá obraz, ktorý bol v rímskej spoločnosti bežný. Hovorí, že ľud je ako telo s rôznymi údmi, pričom každý má svoju funkciu, ale všetky, aj tie najmenšie a zdanlivo bezvýznamné sú potrebné, aby telo mohlo žiť a plniť svoje funkcie. Apoštol správne poznamenáva, že v Cirkvi je mnoho povolaní – proroci, apoštoli, učители i jednoduchí ľudia – a všetci sú povolaní žiť každý deň v láske, všetci sú potrební na to, aby tvorili živú jednotu tohto duchovného organizmu.

Ďalšia interpretácia sa vzťahuje na samotné Kristovo telo. Pavol tvrdí, že Cirkev nie je len organizmom, ale stáva sa skutočne Kristovým telom vo sviatosti Eucharistie, v ktorej všetci prijímame jeho telo a skutočne sa stávame jeho telom. Takto sa naplňa tajomstvo manželského zväzku, keď sa v Kristovi všetci stávajú jedným telom a jedným duchom. Skutočnosť teda ďaleko presahuje len čisto sociologický obraz, lebo je v nej vyjadrená najhlbšia podstata, a to jednota všetkých pokrstených v Kristovi. Apoštol ich všetkých, prispôbených cez sviatosť jeho tela, považuje za „jedno“ v Kristovi.

Z toho, čo Pavol hovorí, je zjavné, že dobre vie a aj nás na to upozorňuje, že Cirkev nie je jeho a nie je ani naša: Cirkev je Kristovo telo, je to „Božia Cirkev“, „Božie pole, Božia stavba... Boží chrám“ (1 Kor 3, 9. 16). Najmä posledné z označení je zaujímavé, lebo pradivu medziľudských vzťahov prisudzuje názov, ktorý zvyčajne slúžil na označenie fyzického miesta, považovaného za posvätné. Vzťah medzi Cirkvou a chrámom tak nadobúda dva komplementárne rozmery: na jednej strane sa na cirkevné spoločenstvo vzťahuje charakteristika oddelenosti a čistoty, aká patrí posvätnej budove, na druhej strane sa predstava materiálneho priestoru prekonáva, aby sa jeho schopnosť preniesla na realitu živého spoločenstva viery. Ak boli chrámy kedysi považované za miesta Božej prítomnosti, dnes vieme a vidíme, že Boh nebýva v budovách zhotovených z kameňa, ale miestom Božej prítomnosti vo svete je živé spoločenstvo veriacich.

Osobitnú úvahu by si zaslúžilo označenie „Boží ľud“, ktoré Pavol aplikuje najmä na ľud Starého zákona a neskôr na pohanov, ktorí boli „nie-ľudom“, ale vďaka svojmu pripojeniu sa ku Kristovi prostredníctvom slova a sviatosti sa Božím ľuďom stali.

A napokon ešte posledný detail. V Liste Timotejovi Pavol nazýva Cirkev „Božím domom“ (1 Tim 3, 15), a to je skutočne originálne, lebo to hovorí o Cirkvi ako o komunitnej štruktúre, v ktorej panujú vrele medziosobné vzťahy rodinného charakteru. Apoštol nám pomáha čoraz hlbšie pochopiť tajomstvo Cirkvi v rôznych dimenziách tohto Božieho zhromaždenia vo svete. V tom je veľkosť Cirkvi i veľkosť nášho povolania: sme Božím chrámom vo svete, miestom, kde Boh skutočne prebýva, a sme zároveň spoločenstvom, rodinou Boha, ktorý je Láska. Ako Božia rodina a Boží dom musíme vo svete uskutočňovať Božiu lásku a mocou pochádzajúcou z viery sa stať miestom a znamením jeho prítomnosti. Prosme Pána, aby nám umožnil byť čoraz väčšími jeho Cirkvou, jeho telom, miestom prítomnosti jeho lásky v tomto našom svete a v našich dejinách. **Z taliančiny preložila Mária Spišiaková**

Svätý Otec v talianskych Pompejach

Taliansko (19. októbra, RV) – Pápež Benedikt XVI. v nedeľu uskutočnil v poradí svoju 12. pastoračnú návštevu. Jej cieľom bolo mariánske pútnické miesto v talianskych Pompejach, kde o 10.30 slávil slávnostnú sv. omšu. Vo svojej homílii sa obrátil na veriacich slovami:

„Drahí bratia a sestry,

kráčajúc po stopách božieho služobníka Jána Pavla II. prišiel som aj ja dnes na púť do Pompejí, aby som si uctil spolu s vami Pannu Máriu, Kráľovnú presväteho ruženca. Prišiel som sem, aby som osobitným spôsobom zveril Božej Matke, v lone ktorej sa Slovo stalo telom, zhromaždenie Synody biskupov, ktorá sa vo Vatikáne uskutočňuje na tému: Božie slovo v živote a v poslaní Cirkvi. Moja dnešná návšteva sa uskutočňuje aj v deň, kedy Cirkev slávi Svetový deň misií. Kontemplujúc v Márii tú, ktorá prijala v sebe Božie slovo a darovalo ho svetu, prosme počas tejto svätej omši za všetkých, ktorí v Cirkvi darujú svoju energiu v službe ohlasovania evanjelia všetkým národom. Ďakujem vám, drahí bratia a sestry, za vaše prijatie! Objímam vás všetkých s otcovskou láskou a som vám vďačný za modlitby, ktoré z tohto miesta neprestajne stúpajú k nebu, za Petrovho nástupcu a za potreby celej univerzálnej Cirkvi.“

Pri svojom odchode Benedikt XVI. pozdravil veriacich, zhromaždených na slávnosti v mariánskej Bazilike Preblahoslavenej Panny Márie Ružencovej:

„Drahí bratia a sestry, toto je chvíľa môjho odchodu, ale ako som povedal, vo svojom srdci zostanem vždy blízko vašich srdc, tomuto krásnemu chrámu, týmto veriacim ľuďom, ktorí sú plní viery, radosti a lásky. Ďakujem vám, sme veriacimi Panny Márie a tak sme veriacimi pokoja a lásky. Žehnám vás všetkých v mene Všemohúceho Boha, Otca a Syna i Duchu Svätého. Dovidenia! Ďakujem!“

-ls, jv-

Benedikt XVI. sa prihovril účastníkom kongresu Talianskej komory chirurgov

Vatikán (20. októbra, RV) – „V minulom storočí bolo vďaka pokroku vedy a techniky v chirurgii možné úspešne zasiahnuť v mnohých prípadoch. Uzdravenie, ktoré bolo často považované len za nepravdepodobnú možnosť, je tak dnes bežnou a realizovateľnou perspektívou. Z tohto konštatovania sa však rodí aj riziko – riziko opustenia pacienta vo chvíli, keď sa dozvedá, že želané výsledky sa nedostávajú“ – týmito slovami sa dnes pápež Benedikt XVI. prihovril účastníkom 110. národného kongresu Talianskej komory chirurgov, ktorých prijal na osobitnej audiencii vo Vatikáne.

Vo svojom príhovore sa pápež zamerl na hodnotu každého človeka a na dôležitosť lekárskeho poslania v spoločnosti. „Právom sa dnes, v čase takého veľkého technologického pokroku hovorí o potrebe poľudšťovania medicíny rozvojom tých jej črt v správaní sa lekára, ktoré lepšie zodpovedajú dôstojnosti chorého človeka, človeka, ktorému sa lekár vkladá do služby.“

Potom dodal Benedikt XVI. slová o tom, že rešpekt voči ľudskej dôstojnosti si vyžaduje bezpodmienečný rešpekt každého jednotlivca, narodeného či nenarodeného, zdravého či chorého, bez ohľadu na to, v akom stave sa nachádza a pokračoval:

„V tomto zmysle má prvotný význam vzťah vzájomnej dôvery, vzťah, ktorý vzniká medzi lekárom a pacientom. Vďaka takémuto dôvernému vzťahu, keď lekár počúva pacienta, môže potom stanoviť jeho diagnózu, ako aj pochopiť, ako pacient prežíva svoju chorobu. A v kontexte tohto vzťahu, založeného na vzájomnej úcte, je potom možné stanoviť aj liečebný terapeutický plán: plán, ktorý môže vyústiť do odvážnych zákrokov, ktoré zachraňujú životy, alebo do rozhodnutia využiť bežné prostriedky, ktoré medicína ponúka.“

V závere Svätý Otec hovoril o práci chirurgov, ktorá je nielen krásnou ale aj náročnou. Vyjadril lekárom svoju podporu, uistil ich o svojich modlitbách a všetkým prítomným udelil svoje apoštolské požehnanie.

Na slová Svätého Otca reagoval v rozhovore pre Vatikánsky rozhlas predseda Asociácie talianskych katolíckych lekárov Vincenzo Saraceni, ktorý povedal: „Rešpektovať chorého znamená rešpektovať jeho dôstojnosť. Treba priznať, že my lekári sa niekedy ponáhľame a nemáme takú trpezlivosť pri počúvaní chorého, o akej hovoril pápež.“

V závere potom dodal, že vzťah medzi lekárom a pacientom je veľmi potrebný a tiež že je potrebné, aby sa obe strany navzájom snažili chápať zložitú situáciu na jednej aj na druhej strane.

-sg, jv-

Posolstvo Benedikta XVI. k Svetovému dňu výživy

Vatikán (16. októbra, RV) – Národný egoizmus, špekulácie, konzum, korupcia či vojenské výdavky – o tom všetkom hovorí vo svojom posolstve k Svetovému dňu výživy pápež Benedikt XVI., ktorým sa obrátil na riaditeľa Svetovej organizácie pre výživu a poľnohospodárstvo (FAO) Jacquesa Dioufa. Tohtoročná téma svetového dňa znie „Svetová potravinová bezpečnosť: výzvy klimatických zmien a bioenergie“. Svätý Otec vyzýva v posolstve medzinárodné spoločnosti k vykonaniu odvážnych opatrení, ktoré by rešpektovali dôstojnosť človeka a pokračoval: „Prečo nie je možné predchádzať tomu, aby toľko ľudí netrpelo hladom a to až do tých najextrémnejších dôsledkov? Je veľa dôvodov, pre ktoré naďalej spoločne existujú bohatstvo a bieda. Jedným z nich je nezadržateľný beh za konzumom a potom je tu tiež nedostatok vôle zastaviť egoizmus štátov či skupín v krajinách.“

Potom Svätý Otec dodal, že účinná kampaň zameraná proti hladu, si vyžaduje viac ako len jednoduché vedecké štúdie k tomu, aby sme mohli čeliť klimatickým zmenám a k tomu, aby bolo poľnohospodárstvo na prvom mieste v oblasti výživy. Podľa pápeža je preto potrebné znovuobjaviť hodnotu človeka „v dimenzii individuálna či spoločnosti“, od základu v rodinnom živote. Benedikt XVI. tiež vyzýva zamerať sa na podporu efektívnej sociálnej spravodlivosti vo vzťahoch medzi národmi.

V závere pápež dodal, že Svetový deň výživy si tento rok pripomíname v ťažkých časoch z hľadiska potravinovej situácie vo svete. „Na jednej strane sa totiž podľa neho použiteľnosť potravín zdá byť vo vzťahu ku konzumu nedostatočná a na druhej strane sú klimatické zmeny nebezpečenstvom z hľadiska prežitia miliónov ľudí“ – dodáva Svätý Otec vo svojom posolstve. -sg-

Benedikt XVI. ekvádorským biskupom

Vatikán (16. októbra, RV/SIR) – Pápež Benedikt XVI. sa dnes predpoludním prihovril biskupom Ekvádoru, ktorí sú vo Vatikáne na úradnej návšteve Ad Limina Apostolorum. V príhovore Svätý Otec s nadšením privítal výsledky pastoračných snáh, ktoré boli považované za najnaliehavejšie pre tamojšiu Cirkev schválené po

stretnutí v Aparecide v máji minulý rok. Poukázal tiež na povolanie apoštolov, ktorých Pán pozýva šíriť posolstvo spásy, ako aj získavať nových učeníkov. Pri tejto príležitosti ich povzbudil, aby svoje srdcia poslušne otvorili pôsobeniu Ducha Svätého, ktorý v nich obnoví misionársku horlivosť za ohlasovanie evanjelia a jeho šírenie v Ekvádore. -dl-

Benedikt XVI. účastníkom kongresu o encyklike Fides et Ratio

Vatikán (16. októbra, RV) – Pápež Benedikt XVI. sa prihovril účastníkom Medzinárodného kongresu organizovaného Pápežskou lateránskou univerzitou pri príležitosti 10. výročia encykliky Jána Pavla II. „Fides et Ratio“. Svätý Otec v úvode poďakoval za slová Mons. Rina Fisichelli, ktorý toto podujatie otvoril. Ďalej hovoril o významnej aktívnej spolupráci Lateránskej univerzity, Pápežskej akadémie vied a Svetovej konferencie inštitútov Katolíckych filozofických univerzít. Cieľom kongresu bolo uvažovať o encyklike, ktorá sa zaoberá vzťahom medzi vierou a rozumom a ktorá pochádza z roku 1998.

Svätý Otec pripomenul jej aktuálnosť a tiež dôležitosť spojenia viery a rozumu v rešpektovaní každého človeka, na ktorú upozornil Ján Pavol II. Ďalej pokračoval slovami encykliky o zjavení, ktoré zostáva zahalené tajomstvom a ktoré možno pochopiť iba prostredníctvom viery, ktorá umožňuje preniknúť dovnútra tajomstva, ktorého chápanie primeraným spôsobom podporuje (porov. Fides et ratio, č. 13). Ďalej Svätý Otec citoval z encykliky: „Viera vyzýva rozum, aby vyšiel z akejkoľvek izolácie a aby ochotne čosi riskoval pre všetko, čo je pekné, dobré a pravdivé. Viera sa tak stáva presvedčeným a presvedčajúcim advokátom rozumu.“ (č. 56)

Potom Svätý Otec dodal: „V týchto dňoch sa koná Biskupská synoda na tému „Božie slovo v živote a poslaní Cirkvi“. Ako možno nevidieť súvislosť tejto chvíle s vaším kongresom? Túžba po pravde nás ženie k opätovnému vstúpeniu do seba samých, aby sme v našom vnútri našli hlboký zmysel nášho života. Skutočná filozofia musí viesť za ruku každú osobu a priviesť ju k poznaniu, ako veľmi je pre jej vlastnú dôstojnosť dôležité spoznať pravdu zjavenia.“

Svätý Otec v závere všetkých uistil o tom, že s veľkým ocenením a sympatiou sleduje toto vedecké úsilie a sprevádza ho aj svojimi modlitbami. Potom udelil prítomným apoštolské požehnanie. -jv-

Na Biskupskej synode vo Vatikáne sa hovorilo o problémoch Afriky

Vatikán (21. októbra, RV) – V pondelok na zasadnutí Biskupskej synody odznel okrem iných aj príhovor sudánskeho biskupa Mons. Antonia Menegazzu, ktorý hovoril o kresťanstve a šírení Božieho slova v Afrike. Za najväčší problém považuje občiansku vojnu medzi severom a juhom, ktorá trvala 21 rokov. Kvôli nej muselo veľa ľudí opustiť domovy a okrem toho ich vzdialila od Cirkvi. Utečenci odchádzajú na sever, kde úplne strácajú kontakt s kňazmi a teda šíriť Božie slovo, ohlasovať ho a objasňovať je veľmi ťažké.

Potom biskup Menagazza spomenul nedostatočný čas prípravy pred prijatím sviatosti krstu: „Myslím si, že 9 až 10 mesiacov prípravy nestačí na to, aby sa zmenila mentalita, je nutné, aby evanjelium vstúpilo do srdca človeka a zmenilo ho. Máme teda ťažkosti s kresťanmi, ktorí po prijatí tejto sviatosti v mnohých veciach zostávajú ešte stále oddaní svojim tradíciám.“

V Afrike je podľa slov biskupa problémom aj samotný jazyk miestneho obyvateľstva. Katechéti ho dostatočne neovládajú a Božie slovo tak hlásajú po arabsky či po anglicky, čo je pre obyvateľov nezrozumiteľné.

Poslednou témou, ktorej sa biskup dotkol bola Biskupská synoda, ktorá by sa mala uskutočniť budúci rok v Afrike. Ako uviedol: „Božie slovo je podstatné pre život kresťanov. A preto aj v Afrike: ak chýba Božie slovo, prirodzene chýba aj skutočný kresťanský život. Myslím si, že súčasná synoda je potrebným krokom k tej, ktorá bude v Afrike, preto budúročná synoda nech je skutočne účinná a prinesie podstatnú premenu Afriky - ako preniknúť do evanjelia, ako sa evanjeliom nechať viesť, ako mu byť nablízku, aby ľudia žili kresťanským životom ako Kristovi učeníci.“

-jv-

Utorkové zasadnutie Biskupskej synody aj o príprave záverečného dokumentu

Vatikán (21. októbra, RV) – Utorok sa na zasadnutí Biskupskej synody za prítomnosti pápeža Benedikta XVI. niesol v znamení 20. generálnej kongregácie a tiež pripomienok a návrhov synodálnych otcov, ktoré sa zapracujú do záverečného dokumentu v sobotu. V zozname je 53 oficiálnych pripomienok, ktoré predstavili generálny relátor a sekretár synody Marc Ouellet a Mons. Laurent Monsengwo.

Prvý okruh návrhov sa týka poznania Božieho slova. Otcovia biskupi vyjadrili nádej, že veriaci budú naďalej rásť v poznaní jeho spásonosnej sily a že Cirkev bude aj v budúcnosti posilňovať svoje

misionárske poslanie. Jedným z hlavných návrhov bola podpora zmierovacieho procesu vzhľadom na etnické konflikty a napätia medzi náboženstvami. Práve tu sa má prejavovať väčšie úsilie katolíkov pri vytváraní takzvaných mostov dialógu pri budovaní harmonickej spoločnosti. V tomto zmysle je potrebné – dodali synodálni otcovia – aby mal každý veriaci svoju vlastnú Bibliu.

Čo sa týka liturgie, prítomní sa zhodli na tom, že Sväté písmo by v kostoloch malo byť na viditeľnom mieste. Úlohou lektorov bude do budúcnosti štúdium a prehľbovanie poznatkov aj s využívaním nových komunikačných techník a s použitím príslušných zvukových zariadení.

Za hlavnú potrebu tiež biskupi označili homílie, ktoré majú pozývať k misijnému poslaniu a majú byť pripravované s modlitbou a živenej náukou. Upozornili tiež na významné postavenie ženy a to nielen v rodine a pri katechéze, ale aj v biblickom lektoráte.

Ďalšou témou, ktorou sa synoda zaoberala bolo „Lectio divina“, teda spôsob čítania Svätého písma vo farnostiach, v rodinách, cirkevných hnutiach, či pri formovaní budúcich kňazov. Neobišli ani význam formácie pokrstených, ktorá sa nemá obmedzovať len na akúsi „správu“ sviatostí.

Dôležitou témou zasadnutia bola napokon problematika chudobných, migrujúcich, či ľudí s obmedzenými pohybovými schopnosťami s tým, aby sa vštepovanie Biblie dotklo všetkých národov na zemi. Obavou v tejto súvislosti bol fenomén siekt. K tomu, aby sme mu mohli lepšie čeliť – dodali biskupi – je potrebné ho spoznať.

V závere hovorili účastníci synody aj na tému dialógu so židovskou komunitou, vychádzajúc zo spoločnej platformy, ktorou je Starý zákon, ako aj dialógu s moslimami, vychádzajúc zo spoločného prvku, ktorým je jediný Boh. Dôležité je však – dodali biskupi – zdôrazniť hodnotu života a práva muža a ženy.

-sg-

V nedeľu sa skončí zhromaždenie Biskupskej synody vo Vatikáne

Vatikán (21. októbra, RV) – 12. generálne zhromaždenie biskupskej synody, ktoré je od 5. októbra vo Vatikáne za účasti biskupov z celého sveta na tému „Božie slovo v živote a poslaní Cirkvi“, sa už túto nedeľu 26. októbra skončí. Ako informovala Svätá stolica, niekoľkotýždňovú prácu biskupov ukončí eucharistická slávnosť v Bazilike sv. Petra vo Vatikáne o 9.30 hod., ktorej bude predsedáť pápež Benedikt XVI. za účasti synodálnych otcov biskupov. O 12.00 hod. sa potom Svätý Otec tradične pomodlí s veriacimi mariánsku modlitbu Anjel Pána.

-sg, jv-

Generálny predstavený Spoločnosti Ježišovej o zasadnutí Biskupskej synody

Vatikán (22. októbra, RV) – Zasadnutie Biskupskej synody o Božom slove pokračovalo v stredu v Synodálnej aule vo Vatikáne a to takzvanými diskusnými skupinami a ich pripomienkami a návrhmi, ktoré budú zapracované do záverečného dokumentu synody.

Na zasadnutí bolo dnes asi 250 synodálnych otcov biskupov, ale rovnako aj mnoho laikov, ktorí boli rozdelení na 41 odborníkov a 37 poslucháčov. O dnešnom programe a témach, ktoré odzneli hovoril v rozhovore pre Vatikánsky rozhlas generálny predstavený Spoločnosti Ježišovej páter Adolfo Nicolás, ktorý pôsobil dlhé roky v Japonsku.

Účasť laikov ako poslucháčov na Synode sa ukázala veľmi podnetnou, pretože nám poskytli iný pohľad, ktorý sa stretol s veľkým ohlasom. Túžia totiž pristupovať k Biblii menej technicky, spôsobom, ktorý je bližší životu laikov, ľuďom na ulici, ktorí túžia nájsť zmysel, radosť a nádej. Ktorí túžia pochopiť, ako im Božie slovo môže pomôcť v ich každodennom živote. Mali by sme sa teda pokúsiť sprístupniť ľuďom Božie slovo jednoduchšie, aby náš spôsob ohlasovania Slova bol blízky životu ľudí. Žil som dlhý čas v Japonsku a videl som, že Božie slovo aj medzi nekresťanmi vzbudzuje väčší záujem ako celá naša katechéza. Ľudia majú strach zo „systémov“. Sú však pre hľadanie a nachádzanie cesty a verím, že Sväté písmo nám ponúka práve takéto cesty. Priblížiť Božie slovo ľuďom, toto je aspekt, ktorý sa na Synode ukázal ako veľmi dôležitý. Totiž najvýznamnejšie ovocie Božieho slova pre väčšinu ľudí je to, že ponúka alternatívu: iný svet, Boží svet, svet spolúčenia, nádeje, spoločenstva. Už iba vstúpiť do tohto sveta je pre mnohých zdrojom nádeje.

Ako uvádza do života Božie slovo Spoločnosť Ježišova?

- Myslím si, že v našej duchovnej tradícii je

najdôležitejším bodom čítanie a meditovanie Božieho slova a tiež to „ako“: ako dosiahnuť to, aby Božie slovo vstúpilo do nášho vnútra a my do neho tak, aby sme v tomto dialógu s Božím slovom boli premenení. Toto je ten hlavný bod, na ktorý kládla Spoločnosť Ježišova od čias sv. Ignáca dôraz a v čom pokračujeme aj dnes.

Žili ste mnoho rokov v Ázii. Čo Vás najviac oslovilo vzhľadom na synodálnych otcov, ktorí pochádzajú z tohto kontinentu?

- Cítim, že je tu ešte stále málo predstaviteľov tohto rozsiahleho kontinentu, ktorý má veľmi hlbokú vlastnú náboženskú tradíciu. Pritom krajina, ako Čína, nie je vôbec zastúpená na Synode. Myslím, že väčšia ázijská účasť a ich vlastné duchovné hľadanie by bolo veľkou pomocou pre uvažovanie o Biblii, o tom, ako Božie slovo môže vstúpiť do srdca ľudí, ktorí vyrástli v prostredí budhizmu a konfucionizmu.

Dúfate, že Synoda bude prínosom aj pre laikov, ktorí nie sú doma v teologických otázkach?

- Ja dúfam, že táto Synoda bude veľkou príležitosťou k tomu, aby sa začal proces približovania Biblie ľuďom, aby sa Božie slovo stalo viac prístupne aj mladým a tiež všetkým zrelým ľuďom.

Môžu v tomto pomôcť misionári?

- Myslím, že áno, pretože naša skúsenosť je prežívaná práve na hranici s nekresťanmi. Každý z nás nosí v sebe otázku, čo môžem urobiť preto, aby sa Sväté písmo stalo ľahšie prístupným? Myslím, že túto skúsenosť prežívame všetci, ktorí sme boli vonku, v misii.

-Is /sg-
snímka RV

Mons. Ravasi o potrebe vysvetľovania Biblie v homíliách kňazov

Vatikán (21. októbra, RV/SIR) – Na tlačovej konferencii, ktorá sa konala po utorkovom rannom zasadnutí Biskupskej synody o Božom slove, vystúpil s prejavom predseda Pápežskej rady pre kultúru Mons. Gianfranco Ravasi. Poukázal na potrebu vysvetľovania Biblie, čo je kľúčovým faktorom pre jej pochopenie, pričom musia exegeti dobre poznať jej vedeckú i duchovnú stránku. Podľa neho významným momentom liturgie je homília a jej podanie, pretože počas nej môžu kňazi priblížiť Sväté písmo veriacim, a tak prispieť k jeho rozkvetu v živote kresťanov. -dl-

Benedikt XVI. k filmu o živote Jána Pavla II.

Vatikán (17. októbra, RV) – “Film, ktorý sme videli nám pripomína ten neskorý večer 16. októbra 1978, pred 30 rokmi, ktorý zostal navždy vtlačení v srdciach všetkých...” – týmito slovami sa včera prihovril pápež Benedikt XVI. všetkým prítomným v aule Pavla VI. vo Vatikáne po premiére filmu o živote a pontifikáte Jána Pavla II. “Tak ako dnes, takmer o takejto istej hodine, sa novozvolený pápež obrátil na početných veriacich na Námestí sv. Petra a povedal: „Ak sa pomýlim, opravíte ma.“ Bolo to prvé stretnutie novozvoleného rímskeho biskupa, ktorý prišiel zďaleka” – pokračoval Benedikt XVI. v rozprávaní o kardinálovi Karolovi Wojtylovi, krakovskom arcibiskupovi, ktorý si zvolil meno Ján Pavol II., aby tak pokračoval v práci jeho predchodcu, ktorý viedol Cirkev len 33 dní.

Potom hovoril Svätý Otec o pontifikáte Jána Pavla II., ktorý je obsiahnutý v dvoch výrokoch: “Otvorte brány Kristovi! Nebojte sa!” a druhým “Nechajte ma odísť do Otcovho domu” a pokračoval: “V knihe “Život s Karolom”, z ktorej vznikol film “Svedectvo”, bolo zámerom Stanislaw Dżiwisz opísať jeho blízky vzťah s týmto veľkým pápežom v Krakove a potom v Ríme, keď prežívali chvíle radosti či smútku, nádeje či apoštolskej odvahy. Odhaľujú nevidané epizódy, k nám tak cez tento film preniká jednoduchá ľudskosť, rozhodujúca odvaha a nakoniec aj utrpenie pápeža Wojtylu, ktorému čelil až do konca s obrovskou silou a trpezlivosťou pokorného služobníka evanjelia.”

Benedikt XVI. potom dodal, že film prispieje k početným publikáciám o pápežovi, ktorý bol symbolom dejín Cirkvi a sveta na konci 20. storočia a začiatku tretieho milénia. “Nám, ktorí sme ho poznali, ponúka tento film možnosť s hlbokým citom nanovo prežiť niektoré momenty jeho života s originálnymi výkladmi z knihy, obohatenými o nové zložky” – povedal ďalej pápež a v závere sa poďakoval všetkým, ktorí prispeli k jeho vzniku, najmä však kardinálovi Stanislawovi Dżiwiszovi.

-sg-

Blahorečenie rodičov sv. Terézie z Lisieux

Vatikán (18. októbra, RV) – „Nedá sa s istotou povedať, či by sa sv. Terézia z Lisieux stala alebo nestala svätou, aj keby nemala takých rodičov akých mala. Jedna vec je však istá: Rodičia majú veľký a rozhodujúci vplyv pre budúcnosť svojich detí“ – povedal v súvislosti s blahorečením rodičov svätej Terézie z Lisieux emeritný prefekt Kongregácie pre kauzy svätých kardinál José Saraiva Martins.

Manželský pár Louis a Marie-Zélie Martinovci bol blahorečený 19. októbra vo Francúzsku, v katedrále v Lisieux. Na tento deň pripadá aj Svetový deň misií, ktorý podľa slov kardinála Martinsa úzko súvisí práve so svätou Teréziou, patrónkou misií, ktorá si ako dodal misijného ducha osvojila práve od rodičov: „Jej rodičia boli veľkými, horlivými šíriteľmi a propagátormi viery. Boli skutočnými misionármi. Oni vstúpili svojim deťom tento základný princíp našej viery – ten, že Cirkev je misionárkou a kresťan, ak chce skutočne takým byť, musí mať apoštolského ducha.“

-jv-

Pamätná minca na počesť apoštola národov

Vatikán (16. októbra, RV) - Vatikánsky úrad pre numizmatiku vydal pri príležitosti osláv dvojtisícového výročia narodenia svätého Pavla pamätnú mincu. Pod záštitou pápeža Benedikta XVI. sa jej vyrazilo viac ako 100 tisíc exemplárov. Na minci je zobrazený motív obrátenia svätého Pavla. Tvorcami sú Guido Veroi a Luciana De Simoniová. Nominálna hodnota mince je 2 eurá a kúpiť ju možno za 14 eur.

-jv-

Zomrela francúzska „Matka Tereza“

Francúzsko (21. októbra, RV/SIR) – „Žena, ktorá sa dotýkala našich srdiec, žena činu, ktorej dobročinnosť sa prejavovala v konkrétnych skutkoch vzájomnosti a bratstva“ – takto hovoril o sestre Emmanuelle, ktorá zomrela z nedele na pondelok francúzsky prezident Nicolas Sarkozy.

Sestra Emmanuelle, známa tiež ako francúzska „Matka Tereza“, sa vlastným menom volala Padelline Cinquinová a bola rehoľná sestra Kongregácie Notre Dame de Sion. Počas svojho života sa venovala vyučovaniu chudobných detí v Turecku a dvadsať rokov žila medzi najubohejšími obyvateľmi Káhiry, pričom im venovala všetku svoju starostlivosť. V roku 1993 vo veku 85 rokov ju kongregácia preložila späť do Francúzska, kde rozvinula mediálnu kampaň na podporu a pomoc bezdomovcom.

Sestra Emmanuelle zomrela vo veku 99 rokov, mesiac predtým, ako by oslávila sté narodeniny. Samotný pohreb bude v stredu vo francúzskom meste Calliane za prítomnosti najbližších príbuzných ako si to želala. Rozlúčka pre verejnosť a svätá omša bude zajtra v parížskej Katedrále Notre Dame.

-dl, sg-

Celonárodná púť Slovákov v Lurdoch

Človek potrebuje Boha, lebo inak zostane zbavený nádeje. Týmto slovami sa kardinál Jozef Tomko prihovoril v nedeľu 19. októbra veriacim na Medzinárodnej svätej omši v Bazilike sv. Pia X. v Lurdoch. Zúčastnilo sa jej množstvo veriacich z celého sveta.

Prinášame celé znenie homílie kardinála Tomka:

Milí veriaci !

Dnešné evanjelium nám predstavuje skupinu farizejov, ktorí sa pokúšajú nastrojiť Ježišovi chyták, keď mu položia úlisnú otázku, či slobodno platiť cisárovi daň, či nie. Keby povedal nie, mohli by ho obžalovať u rímskej okupantskej vrchnosti, že poburuje ľud proti štátnej moci. Keby však povedal, že dane treba platiť, stratil by sympatie ľudí. Kristus Pán však si vypýta peniaz, na ktorom je obraz rímskeho cisára a dá im odpoveď: „Dávajte čo je cisárovi cisárovi, a čo je Božie, Bohu“. Tak odkryje pokrytectvo farizejov a zároveň ich upozorní, že jestvuje aj iná autorita, ktorú by si mali uctiť a nezabúdať na ňu, a to je sám Boh. Tým potvrdí povinnosť voči svetskej moci, ktorá sa stará o spoločné dobro, voči „pozemskému kráľovstvu“, či panstvu, ale zdôrazní aj jestvovanie vyššej osobnosti a moci, a to samého Boha a „Božieho kráľovstva“, ktoré sa líši od svetského. Nijaký cisár a iný vládca, nijaká svetská štátna alebo i nadštátna moc nemá nahradiť Boha. Jestvuje povinnosť „dávať“ cisárovi, čo mu podľa spravodlivosti patrí, ale jestvuje aj povinnosť uznať a uplatniť Božie zákony, uctiť si Boha a „vrátiť“ Bohu to, čo mu patrí.

Čo však patrí Bohu? Lurdy nás upozorňujú, že všetko patrí Jemu, lebo je Stvoriteľ všetkého. Panna Mária si žiadala vystavať na tomto mieste chrám, aby sme si aj tu pripomenuli Božiu dobrotu a lásku k nám a vedeli ju odplácať. Aj my sami sme Boží majetok, lebo On nás stvoril „na svoj obraz a podobu“ (Gn 1,26-27). Všetko, čo sme a čo máme, je jeho darom. Všetko sme dostali do správy, do používania pre dobro vlastné i všetkých spoluobyvateľov v spravodlivosti a láske. Božie prikázania

sú svetlom a ochranou na ceste životom, a to pre naše dobro a bezpečnosť, a zákon lásky je najhumánnejší spôsob života v každej spoločnosti. Kto raz v Lurdoch zažije procesiu s eucharistickým požehnaním chorých, ten lepšie pochopí, že Lurdy sú naozaj „škola lásky a nádeje“, ako ich nazval Svätý Otec Benedikt XVI.

„Dávajte Bohu, čo je Božie!“ Lurdy sú pre nás pripomienka a výzva, predovšetkým aby sme uznali, že každý človek potrebuje Boha. Uznať Boha v každodennom živote. Nielen rozumom, nielen jazykom, ale dôsledne, prijať ho ako Otca, ako živého Boha, uznať ho hlavou i srdcom, hľadať ho a stýkať sa s ním v modlitbe, uznávať a konať jeho vôľu v každej činnosti, v každom prostredí a za každých okolností. Človek potrebuje Boha, lebo sa skladá z tela i ducha; „potrebuje Boha, ináč ostane zbavený nádeje“ (enc. „Spe salvi“, č.23). Potrebuje ho ako jedinca, ale aj keď sa združí s inými v spoločenských útvaroch. Aj tie musia rešpektovať telesný ale aj duchovný rozmer človeka. Aj rodina, aj iné spoločnosti, aj štát aj nadštátne útvary musia uznať a chrániť duchovný rozmer človeka a jeho náboženské zameranie. Aj cisár, aj svetské kráľovstvo potrebujú Boha, potrebujú sa oprieť o Boha. Preto musia zaručiť slobodu náboženského presvedčenia, slobodu veriť a vyznávať svoju vieru súkromne ale aj verejne, uplatňovať a rozširovať ju aj organizovane. Štát a Cirkev sú nezávislé, ale nie odlúčené a navzájom nepriateľské, nezávislosť štátu od Cirkvi neznačí odluku od Boha, od etiky a od mravnosti.

My sme prišli do Lurdov hľadať živého Boha, oživiť si vieru v jeho prítomnosť medzi nami, v jeho lásku k nám. Keď sme sa zúčastnili na procesii s prevelebnou sviatosťou a videli sme pohľady našich chorých bratov a sestry, pochopili sme lepšie, že vzkriesený Kristus je medzi nami, lebo nás miluje aj vtedy, keď nás krížom navštevuje ale pritom dodáva aj sily znášať utrpenie. Tu v Lurdoch všetci, chorí i zdraví, môžeme hľadať a odkryť zmysel kríža. Pri mariánskej procesii so sviečkami sme hľadali práve svetlo pre náš každodenný život, hľadali sme ho u Ježiša Krista, ktorý každého z nás miluje a za každého dal svoj život. Každý z nás sa tu v Lurdoch má vnútorne obrátiť a duchovne uzdraviť; telesné uzdravenie je v Božích rukách.

O niekoľko hodín odídeme z Lurdov bohatší na pokoj, na odhodlanosť, na svetlo viery a nádeje. Ale my sa nelúčime s lurdskou Pannou Máriou. Jej materský, jemný, láskavý úsmev nás sprevádza. Je to úsmev Matky, ktorá nás miluje. Tu v Lurdoch i na svete sa pod jej ochranu utiekame a odovzdávame seba, naše rodiny, náš národ, všetkých obyvateľov Slovenska, ale aj celú Cirkev na čele so Svätým Otcem a biskupmi a veriacimi.

tk kbs / snímka Peter Zimen

Seminár o sociálnej náuke Katolíckej cirkvi

V Bratislave sa 17. a 18. októbra konal seminár pod názvom KREŠŤAN V SPOLOČNOSTI, sociálna náuka Katolíckej cirkvi - zdroj humanizácie spoločnosti vo svetle evanjelia. Podujatie sa začalo slávením grécko-katolíckej svätej liturgie v kostole Povýšenia sv. kríža. Liturgiu slúžil spolu s viacerými kňazmi a diakonmi biskup Gréckokatolíckej eparchie Mons. Peter Rusnák, predseda Sociálnej subkomisie KBS.

Účastníci seminára pokračovali v programe blokom prezentácií pod názvom Núdzni medzi nami. Inštitúcie, spolky a združenia mali príležitosť predstaviť svoje aktivity v oblasti pomoci núdzným. Slovenskú katolícku charitu ako organizáciu s celoslovenskou pôsobnosťou predstavil jej generálny sekretár Radovan Gumulák. Projekty a bohaté aktivity Gréckokatolíckej charity v Prešove predstavil jej riaditeľ Peter Valíček. O rôznych inštitúciách zriadených na pomoc núdzným v diecéze Banská Bystrica informovala Dr. Marta Paceková a v diecéze Rožňava Jozef Kováč. Bohatú a obetavú činnosť Spolku sv. Vincenta de Paul predstavila Petra Bajlová z Nitria a Oľga Stropkovičová zo Združenia Matta Talbota. O svojej práci s ľuďmi zo sociálne znevýhodneného prostredia informovali zástupcovia Združenia Ain Karim z Trnavy a Šamorína. Ľubomír Matejovič priblížil účastníkom seminára prácu organizácie MIVA Slovensko, ktorá je súčasťou medzinárodnej organizácie na pomoc misiám. Svoju pomoc zameriava hlavne na zabezpečovanie dopravných prostriedkov, nevyhnutných pri poskytovaní akejkoľvek pomoci chudobným.

Program druhého dňa seminára mal názov Humanizácia spoločnosti vo svetle evanjelia. Úvodné slovo predniesol Mons. Peter Rusnák, ktorý vo svojom príhovore upozornil na evanjeliové poslanstvo a z neho vyplývajúce potreby spoznávať a pomáhať. Mons. Andrej Imrich, predseda Rady Iustitia et Pax predniesol prednášku s názvom Bez ducha evanjelia nemožno pochopiť a správne aplikovať Sociálnu náuku Cirkvi. Prednáška obsahuje odpovede na mnohé otázky života kresťana dnešnej doby a potvrdzuje význam a potrebu spoznávania tohto učenia o spoločnosti a jeho aplikáciu do všetkých oblastí života.

JUDr. Beřich Vymětalík z Hnutia Kresťan a práca z ČR, člen Pápežskej akadémie sociálnych vied sa vo svojom vystúpení venoval postojom dnešnej spoločnosti k tomuto učeniu a ďalší prednášajúci ThDr. Ing. Inocent-Mária Szaniszló OP, PhD svojou prednáškou s názvom Problém sociálneho i spoločenského hriechu nadviazal na túto tému nanajvýš vážnymi informáciami o vzťahoch v dnešnej spoločnosti, ktoré sú prekážkou k spoločnému dobru. Ing. Pavol Baxa zo ŠU SR oboznámil účastníkov seminára s možnosťami, ktoré ponúkajú sociálne štatistiky - ako zdroj informácií k stanoveniu priorit a postojov k javu chudoby. Blok prednášok

uzavrel Doc. ThDr. Martin Uhál', PhD, ktorý upozornil na možnosti odovzdávania poslania sociálneho učenia cirkvi cez rôzne výzvy k dialógu Cirkvi s dnešnou spoločnosťou.

V bloku prezentácií projektov v oblasti vzdelávania a formácie v sociálnej náuke cirkvi Daniel Dian predstavil projekt, ktorý realizovalo Združenie kresťanských robotníkov a zamestnancov v spolupráci s Trnavskou univerzitou počas uplynulých 9 rokov. 900 absolventov tohto vzdelávania malo možnosť získať vedomosti o sociálnom učení cirkvi a ďalšie praktické vedomosti pre sociálnu prácu vo farnostiach. Stanislav Košč predstavil formy šírenia sociálneho učenia cirkvi cez učebné predmety na jednotlivých fakultách Katolíckej univerzity v Ružomberku. Pod touto univerzitou pôsobí aj pracovisko v Poprade, zamerané na manažment, ktorého obsahové zameranie priblížil Anton Lisník a Teologická fakulta v Košiciach, ktorej projekty a vízie predstavil P. Szaniszló. Peter Vansač z Gréckokatolíckej archieparchie v Prešove informoval o obsahovom zameraní Gréckokatolíckej teologickej fakulty v Prešove a vyzdvihol prínos Vysokej školy zdravotníctva a sociálnej práce sv. Alžbety v Bratislave pri šírení sociálneho učenia cirkvi.

Seminár pripravila Sociálna subkomisia KBS pri príležitosti dňa boja proti chudobe a jeho cieľom bolo iniciovať partnerstvá v oblasti sociálnej pomoci, podporiť a navrhnuť vhodné formy šírenia sociálneho učenia Cirkvi ako ponuku pre dôstojný život človeka. Seminár bol zároveň krokom k implementácii pastoračného plánu do života spoločnosti.

Prednášky, ktoré na seminári odzneli, budú uverejnené na stránke www.pastoracnyplan.sk.

Mária Biksadská

Mons. Rusnák k Medzinárodnému dňu boja proti chudobe

Predseda sociálnej subkomisie Teologickej komisie KBS Mons. Peter Rusnák vydal vyhlásenie k Medzinárodnému dňu boja proti chudobe, ktorý si pripomíname 17. októbra:

„Základnou cestou Cirkvi je človek, (RH 14) prednostne chudobný človek. „Záujem o tých najbiednejších vyviera z rozhodnutia milovať chudobných prednostným spôsobom.“ (EIAm 58) I my zostávame verní tejto ceste Cirkvi. Náš záujem sa obracia k vám, ktorí ste v prostredí slovenskej spoločnosti, či už zavinene alebo aj nezavinene, upadli do stavu biedy, chudoby alebo sociálnej letargie. Vám, ktorí ste postihovaní nedostatkom ekonomických príležitostí, ale aj vám, ktorí hoci netrpíte núdzou, váš život a vaša rodina je ohrozovaná v jej sociálnych istotách. Cirkev na Slovensku vám chce podať pomocnú ruku nie len rozmanitými spôsobmi dobročinnosti a charity, kto-

ré chce aj naďalej rozvíjať, ale aj svojím učiteľským poslaním a formovaním svedomia jedinca a s ním aj samotnej spoločnosti.

Niet plnohodnotnej a dôstojnej cesty k riešeniu chudoby bez toho, aby sa nerešpektovali duchovné a nadprirodzené hodnoty každého človeka, jeho transcendentálny, antropologický charakter a túžby jeho duše. Je čas uvedomiť si potrebu riešiť nie len hmotnú biedu, ale aj duchovný rozmer núdze a chudoby, keď viac ako najnutnejšie sústo stravy, chýba núdznym ľudské teplo spolupatričnosti a záujmu. Jeho nedostatok je príčinou mnohej opustenosti, a bezradnosti. Pomocnú ruku podávajú rehoľné spoločenstvá, farnosti, spolky, združenia a inštitúcie, ktoré poskytujú svoje služby jednotlivcom a tým aj celej spoločnosti. Za každou takouto službou je obetavá práca ľudí, ktorým leží na srdci bieda v ich okolí. Za nezištnú a obetavú službu bližným, za dobro, ktoré šíria okolo seba patrí týmto ľuďom vďaka.

Je zrejmé, že riešenie si vyžaduje jednotný postup. Je prirodzené očakávať, aby sa pri riešení otázky chudoby spájali rozmanité aktivity a projekty v nadkonfesionom a interkultúrnom rozmere. Je úlohou vlád, ale aj nadnárodných ekonomických gigantov a spoločností, medzinárodných aj vnútroštátnych organizácií, spolkov aj konkrétnych aktivistov, aby každý podľa vlastných možností a na úrovni, ktorá mu je vlastná a zodpovedá jeho poslaniu, podporoval myšlienky pravého humanizmu, rešpektu ľudských práv a ľudskej dôstojnosti.

Vo vedomí vlastnej zodpovednosti chceme i my prispieť k zlepšeniu životnej situácie a sociálnych istôt vás, ktorí ste v hmotnom aj duchovnom ohrození a apelovať na tých, ktorí môžu pomôcť túto situáciu zmeniť k lepšiemu. Bude požehnaním pre chudobných aj v našej slovenskej spoločnosti ako celku, ak sa rozmer úprimnej snahy legislatívnych sociálnych opatrení, ochota k realizácii politických sľubov, nezištnej podnikovej filantropie, rozvážneho mediálneho záujmu, kresťanskej solidarity, osobnej angažovanosti, ale aj bežnej ľudskej všímavosti, spoja do jednotného systémového a subsidiárneho postupu pri umenšovaní ľudskej biedy.

Bude požehnaním, ak sa využijú všetky formy senzibilizácie ľudského svedomia a vedomého záujmu o otázky za hranicou osobného ale aj rodinného konzumu. Niet pokoja vo svedomí, ani v spoločnosti, ak sa ignoruje pohľad na materiálnu a duchovnú biedu človeka. Spoločnosť až vtedy skutočne precíti osobný rozvoj a úspech, ak sa nebude uzatvárať pred chudobnými, ale integruje každého jedinca do kompaktného celku jedného spoločenstva. Konferencia biskupov Slovenska má vypracovaný Pastoračný plán Katolíckej cirkvi na Slovensku na roky 2007 – 2013. Sociálne núdzni, ako jedna z cieľových skupín aktivít pastoračných centier, majú v tomto pláne dôležité zastúpenie. Realizáciou záverov tohto dokumentu chceme pozvať kresťanskú verejnosť k aktívnejšiemu zapájaniu sa do komunitnej a pastoračnej práce vo svojich farnostiach a k vzájomnej spolupráci pri uplatňovaní sociálneho učenia cirkvi.“ **-mb-**

Živčáková pri Turzovke sa stala mariánskym pútnickým miestom

V nedeľu 19. októbra bolo okolo tritisíc pútnikov svedkami historickej udalosti pre Žilinskú diecézu. Biskup Mons. Tomáš Galis vyhlásil Horu Živčáková pri Turzovke za mariánske pútnické miesto a miesto modlitby.

Ječná púť začala na poludnie požehnaním obnovenej Kaplnky Panny Márie Kráľovnej pokoja na Hore Živčáková a slávením sv. omše riaditeľom Biskupského úradu v Žiline Mons. Michalom Balážom. V homílii zdôraznil, čo znamená pútnické miesto a chrám pre veriaceho človeka: „Mariánska svätyňa je ako dom matky, v ktorom človek nájde oddych a odpčinok po dlhej ceste, ktorá vedie ku Kristovi.“

Po sv. omši prišiel na Živčákovú žilinský biskup Mons. Tomáš Galis, aby vyhlásil Horu Živčáková za mariánske pútnické miesto a miesto modlitby, aby bolo vhodne postarané o duchovné dobro Božieho ľudu, ktorý prichádza na horu vo farnosti Korňa. Zasvätil toto nové pútnické miesto Panne Márii – Matke Cirkvi. Od kaplnky sa sprievod s pútnikmi presunul k stavenisku, kde biskup požehnal základný kameň kostola Panny Márie – Matky Cirkvi a areál pre výstavbu nového kostola a exercično – pastoračného zariadenia.

Živčáková je známa už 50 rokov a putuje tu čoraz viac pútnikov zo Slovenska, Moravy, Čiech, Poľska, Rakúska, Nemecka, Ukrajiny a iných krajín sveta. Dnešným dňom sa stala piatym mariánskym pútnickým miestom v Žilinskej diecéze po Rajeckej Lesnej, Dubnici nad Váhom, Višňovom a Oščadnici. Rozmach mariánskych pútnických miest nastal najmä v 17. až 19. storočí. Len ojedinele vznikali pútnické miesta na základe zjavení Panny Márie, predovšetkým to bolo ako dôsledok mnohých duchovných uzdravení, vypočutých prosieb, správnych životných rozhodnutí prijatých na týchto miestach a niektoré aj na základe telesných uzdravení. **Peter Holbička**

Ordinár OS a OZ SR sa zúčastnil konferencie o sekularizácii

V dňoch 15. až 16. októbra sa vo Viedni na pozvanie Inštitútu pre náboženstvo a mier Vojenského ordinariátu Rakúskej republiky zúčastnil ordinár OS a OZ SR Mons. František Rábek spolu s vojenskými biskupmi Európy konferencie na tému „Sekularizácia v Európe – výzva pre vojenskú-duchovnú správu“. Na konferencii so svojimi prednáškami vrátane Mons. Rábeka vystúpili aj Mons. Patrick Le Gal, vojenský biskup Francúzskej armády, či ďalší odborníci – univerzitní profesori Leopold Neuhold z Grazu, Dietmar Winkler zo Salzburgu, či Mons. Gergely Kovács z Pápežskej rady pre kultúru pri Svätej Stolici. Vo svojich prednáškach rozoberali fenomén sekularizácie, jej prejavy vo všetkých rozmeroch, ale hlavne jej dopad a vplyv na jednotlivca, na postupné miznutie náboženstva zo života človeka. Spoločne hľadali odpoveď, aká by mala byť reakcia Cirkvi na tento jav, pričom v žiadnom prípade to nesmie byť rezignácia, ale skôr pozitívny postoj v rozhovoroch s radosťou a očakávaním, bez žiaľu, či strachu. Sekularizácia nemôže znamenať koniec misijného ohlasovania, ale musí byť chápaná ako výzva pre Cirkev.

Tibor Ujlacký

V Námestove posvätil Mons. František Tondra nové mládežnícke stredisko

(Bratislava 20. októbra 2008) – V nedeľu 19. októbra 2008 sa konala v Námestove posviacka nového saleziánskeho mládežníckeho strediska. Vykonal ju spišský sídelný biskup a predseda Konferencie biskupov Slovenska Mons. František Tondra. Počas svätej omše požehnal v stredisku aj novú kaplnku svätého Jána Bosca.

Okrem nového strediska majú saleziáni na Orave aj svoj nový web. Pestrá a aktualizovaná stránka má adresu www.sdbno.sk, je na nej aj fotogaléria zo stavby nového mládežníckeho strediska.

Na slávnosti otvorenia nového strediska sa zúčastnil aj provinciál Saleziánov dona Bosca na Slovensku don Karol Maník, niektorí členovia provinciálnej rady a ďalší spolubratia. Stavbu strediska realizovala miestna saleziánska komunita svojpomocne. Za výdatnej pomoci mnohých dobrodincov z Oravy prestavali budovu bývalej materskej škôlky.

Stredisko Námestovo je najsevernejšie saleziánske stredisko na Slovensku. Zahŕňa i obce vo svojom okolí. Veľká saleziánska rodina na Orave sa skladá z troch saleziánov kňazov, asi štyridsiatich saleziánov spolu-

pracovníkov a množstva mladých. Pravidelné mesačné duchovné obnovy, týždenné stretnutia, oratko či tábory pre deti a iné akcie hovoria o živosti strediska, o chuti a odhodlaní pracovať pre mladých. **Rastislav Hamráček SDB**

Biskup František Rábek vystúpil na konferencii o globalizácii

V Ústave experimentálnej onkológie SAV sa 10. - 11. októbra 2008 stretli odborníci z viacerých vedných oblastí, aby rokovali o mnohostranných podobách procesu, ktorý je nielen módnym slovom pre publicistov a komentátorov, ale – chtiac-nechtiac – stali sme sa jeho súčasníkmi, či dokonca aktérmi. Konferenciu pod názvom „Globalizácia ako platforma prieniku prírodných a humanitných vied, nové formy komunikácie“ zorganizovali viacerí partneri – Slovenská akadémia vied, Ústredie slovenskej kresťanskej inteligencie, Rada pre vedu, vzdelanie a kultúru pri Konferencii biskupov Slovenska, sekcia vedy a Slovenská fyzikálna spoločnosť. Zúčastnil sa na nej aj ordinár OS a OZ SR Mons. František Rábek, ktorý vystúpil s prednáškou na tému „O vede z pohľadu teológie“. Cieľom tejto konferencie teda bola diskusia o globalizácii a úlohe informatiky v globalizačnom prostredí a hľadanie foriem komunikácie medzi prírodnými a humanitnými vedami.

Tibor Ujlacký

Rožňavský diecézny biskup udeľoval ministériá

V Katedrále sv. Martina v Spišskej Kapitule sa v stredu 22.10.2008 konala liturgická slávnosť, pri ktorej Mons. Eduard Kojnok, rožňavský diecézny biskup, bratom za Rožňavskú diecézu udelil ministériá. Biskup Eduard Kojnok poslucháčov štvrtého ročníka Lukáša Tkáča a Martina Trojana ustanovil na službu lektora a študenta piateho ročníka Tomáša Székelyho na službu akolytu. Uchádzači o diakonát a kňazstvo musia najprv prijať spomínané ministériá. Podľa apoštolského listu pápeža Pavla VI. lektor je ustanovený na úlohu, ktorá mu je vlastná – v liturgickom zhromaždení čítať Božie slovo. Akolyta je ustanovený pomáhať diakonovi a slúžiť kňazovi. Jeho úlohou je starať sa o službu pri oltári, pomáhať pri liturgických úkonoch, najmä pri sv. omši, okrem toho – ako mimoriadny vysluhovateľ dáva sv. prijímanie. V súčasnosti sa na kňazstvo v spomínanom interdiecéznom seminári na službu v Rožňavskej diecéze pripravuje aj prvák Marek Bartkovský a diakon Patrik Balázs. **Jozef Spišák**

Zasadala Rada KBS pre rodinu a mládež

Mons. Milan Chatur, predseda Rady pozval jej členov na stretnutie podľa sekcií, ktoré sa uskutočnili 13. a 14. októbra 2008.

Členovia Sekcie pre rodinu sa stretli 13. októbra 2008 v Košiciach. Po spoločnej modlitbe a zamyslení na tému Svetového dňa rodín - Rodina, formátorka hodnotila sa zaoberali hlavnou témou stretnutia: Príprava pilotného projektu Pastoračného plánu - Kurzy prípravy na manželstvo – zhodnotili dorerajšie kroky a nasmerovali ďalšie. Kurzy prípravy na manželstvo budú ponúknuté v roku 2009 snúbencom na prípravu na sviatosť manželstva vo všetkých diecézach. Členovia rady ďalej hovorili o novej internetovej stránke Sekcie pre rodinu www.rodina.kbs.sk, o príprave na VI. Svetové stretnutie rodín, ktoré sa uskutoční v januári 2009 v Mexiku a o aktuálnostiach z pastorácie rodín v diecézach.

Členovia Sekcie pre mládež sa stretli 14. októbra 2008 vo Važci. V prvej časti stretnutia po spoločnej modlitbe a zamyslení na tému posolstva Sv. Otca Benedikta XVI. zo Svetových dní mládeže, hodnotili aktivity počas leta: Svetové dni mládeže v Sydney a s nimi spojené stretnutie na Velehrade Activ8, letné aktivity v diecézach a stretnutia o Animátorských školách v septembri v Španej doline. V druhej časti plánovali ďalšie kroky uskutočňovania Pastoračného plánu pre prioritnú skupinu Mládež, zaoberali sa prípravou Týždňa Cirkvi pre mládež, Stretnutím pracovníkov s mládežou Svetlík 2008, programom na rok 2009 a 2010 a ponukami a pozvánkami zo zahraničia.

Viera Václavová

Stretnutie pracovníkov s mládežou – Svetlík 2008

Sekcia pre mládež Rady KBS pre rodinu a mládež pozvala v čase od 17.-19. októbra 2008 do Svitu už piaty raz pracovníkov s mládežou z diecéz a diecéznych centier pre mládež, hnutí, inštitúcií a reholí, aby spoločne prežili čas vzájomného zdieľania sa o svojej službe mladým, ponúkla im formačné prednášky, prácu v skupinách a čas pre spoločnú i osobnú modlitbu a eucharistické slávenie. Hlavnou témou stretnutia bola: Evanjelizácia mladých, ktorá vyplýva z priorít Pastoračného plánu. 70-tim účastníkom z celého Slovenska v prednáškach ponúkli svoje podnety dp. Vladimír Dzurenda – na tému Ako byť efektívny v službe, pán Tom Edwards a členovia jeho evanjelizačného tímu z USA oslovili svojimi svedectvami a témami pre prehĺbenie osobného duchovného rastu animátorov spoločenstiev, predstavili spôsoby a formy evanjelizácie, poukázali na osobu veľkého evanjelizátora sv. Pavla a ponúkli aj tému o vnútornom

oslobodení pre efektívnejšiu službu v Cirkvi. Dp. Zdeno Pupík a dp. Andrej Darro predstavili tému evanjelizácie mladých v Pastoračnom pláne KBS na roky 2007-2013. V práci v skupinách sa účastníci stretnutia zaoberali vedením spoločenstiev a výchovou k citlivej a efektívnej evanjelizácii, novými formami evanjelizácie, ktoré predstavili zástupcovia jednotlivých ich foriem.

Pri záverečnej reflexii na stretnutie účastníci vyjadrili potrebu a dôležitosť takýchto stretnutí pre načerpanie do svojej služby a navrhli niekoľko tém na budúce stretnutie, ktoré sa uskutoční 16.-18. októbra 2009. **Viera Václavová**

Tretie plenárne zasadanie Druhej synody Spišskej diecézy

V piatok a sobotu, 17. - 18. októbra, sa konalo v Kňazskom seminári biskupa Jána Vojtaššáka v Spišskej Kapitule už tretie plenárne zasadanie Druhej synody Spišskej diecézy. Plénum synody sa zaoberalo návrhmi, ktoré predniesli jednotliví členovia synody k upraveným verziám prvých troch tém, ktoré sú: 1. Tvár, život a spásne služby Spišskej partikulárnej cirkvi, 2. Posväcovanie života, 3. Katechéza a formácia povolání. Tieto synodálne témy treba ešte uzavrieť konečným schválením textov po jednotlivých kapitolách po zapracovaní schválených návrhov.

Na zasadaní sa otvorila zároveň v prvom čítaní 4. synodálna téma - Identita, spiritualita a spoločenstvo kňazov. Pred rokovaniami v obidva dni sa delegáti synody zúčastnili na svätej omši v Katedrále sv. Martina v Spišskej Kapitule. Všetkých tém je 10 a súbežne prebiehajú aj farské a dekanátne rozpravy. Vo farských rozpravách sa v najbližšej dobe zakončí rozprava k poslednej, 10. téme a na dekanátnych rozpravách sa delegáti budú v novembri venovať 7., 8. a 9. synodálnej téme. Ďalšie plenárne zasadanie synody bude 13. - 14. februára 2009.

Peter Majda

Stretnutie kňazov v Spišskej Kapitule

V Kňazskom seminári biskupa Jána Vojtaššáka v Spišskej Kapitule sa v dňoch 20.-21.10.2008 uskutočnilo ďalšie stretnutie mladých kňazov v rámci Programu vzdelávania kňazov Spišskej diecézy, ktorý má vzdelávací a formačný charakter.

Programu sa tento rok budú zúčastňovať kňazi, ktorí boli vysvätení v rokoch 2002-2004 a tí, ktorí ho ešte neabsolvovali. V prednáškach a diskusiách sa zaoberali niektorými otázkami z kánonického práva, religionistiky a tiež z oblasti katolíckych cirkevných škôl. Mladí kňazi sa opäť zídu 10. - 11.11.2008.

Peter Majda

Otvorenie Diecézneho pastoračného centra v Nitre

Pod Nitrianskym hradom otvorili v stredu 22. 10. 2008 nové Diecézne pastoračné centrum. Obrad požehnanja vykonal diecézny biskup Viliam Judák. Zariadenie bude slúžiť pre študentov obidvoch nitrianskych univerzít (Univerzity Konštantína Filozofa a Slovenskej poľnohospodárskej univerzity), Diecéznemu katechetickému úradu, katedrálnemu spevokolu, Diecéznej komisii pre mládež a animátorom detí a mládeže. Pastoračné centrum sa bude môcť využívať aj na víkendové duchovné obnovy či niekoľkoňhové duchovné cvičenia.

Biskup Judák počas slávnosti otvorenia prejavil nádej, že v Diecéznom pastoračnom centre sa bude podávať „evanjelium novým moderným spôsobom, aby ho vedel prijať aj človek tretieho tisícročia“.

Správcom pastoračného centra sa stal miestny univerzitný kaplán Ľubomír Hlad, ktorý netajil radosť nad priestormi, ktoré sú vhodné pre duchovné vedenie mladých vysokoškolákov. Navyše, už o niekoľko dní bude v meste pod Zoborom odovzdané do užívania aj Univerzitné pastoračné centrum a to priamo v priestoroch jednej z univerzít.

Otvorenie nového Diecézneho pastoračného centra v Nitre je naplnením plánov už predchádzajúceho diecézneho biskupa kardinála Jána Chryzostoma Korca.

Miroslav Lyko

Kampaň Detský čin pomoci

eRko – Hnutie kresťanských spoločenstiev detí vyzýva počas celého mesiaca október deti zo svojich spoločenstiev a niektorých škôl k skutkom pomoci v rámci kampane Detský čin pomoci. Hlavným cieľom kampane je motivovať deti k osobným alebo kolektívnym činom, ktoré sú pomocou ich blízkym, okoliu či celkom cudzím ľuďom. Do kampane sa zatiaľ zapojilo viac ako 1 400 detí zo 75 kolektívov. Deti s pomocou svojich vedúcich spájajú dobré skutky na internete do „Najdlhšej dobrej správy“.

eRko pripravilo pre deti a ich vedúcich sériu troch námetov na spoločné stretnutia, kde sa zamýšľajú a učia o význame a príkladoch pomoci z minulosti. Na stretnutiach si zároveň vymieňajú vlastné príklady dobrých skutkov, ktoré vykonali počas týždňa a ktoré ich vedúci vďaka interaktívnej web-stránke kampane www.erko.sk/dcp pridávajú do jedného reťazca – Najdlhšej dobrej správy. Na tzv. „podateľňu Hlavnej pošty“ pridávajú spoločenstvá eRka a školské kolektívy osobných skutkov aj

tie, ktoré sa rozhodli vykonať spojením svojich síl a dobrých úmyslov.

Od 1. októbra 2008 zvyšujú deti každý deň počet písmen Najdlhšej dobrej správy. Tá má za polovicou svojho trvania viac ako 87 000 písmen:

„Čítala som súrodencom rozprávky. Pomohla som upratať krstnej dom. Urobila som ockovi a mamke raňajky. Pomohol som mojej mamine uvariť obed a upratať dom a nakŕmiť psíka Salyho a mačičku Micku. Utešila som moju kamarátku v škole. Spolu robíme zbierku šatstva na charitu. Bola som nakŕmiť ryby v jazierku. Kúpou medovníkového srdiečka som pomohol deťom na Haiti. Bola som na nákup aj keď sa mi veľmi nechcelo...“

Deti chcú zverejnením vykonaných dobrých skutkov na internete šíriť pre všetkých dobré správy, ktoré v médiách často chýbajú. Svojim príkladom a ukážkou konkrétneho chápania pomoci nás zároveň nabádajú k všímavosti na potreby ľudí okolo nás a nášho okolia.

Informácie o kampani a námety na stretnutia s deťmi zverejnili organizátori na internetovej stránke www.erko.sk/dcp.

Juraj Králik

Deti v Radošinej sa zapojili do pomoci misiám

Dňa 17. októbra, na Medzinárodný deň za odstránenie chudoby, sa do pomoci misiám zapojili deti vo farnosti Radošina. Počas detskej svätej omše, venovanej misiám, sa s nimi pán dekan Ľubomír Havran zamýšľal, čo znamenajú slová „misie, misionár a misijné územie“, a prečo je práca misionárov taká potrebná. Potom im oznámil, že ich pomoc sa bude niesť v duchu pojmu „MOST“. Čo znamenajú prvé dve písmená v tomto slove, uhádli deti. Pri „M“ rýchlo prišli na to, že sa za ním skrýva „modlitba“, rovnako pri „O“ prišli na „obetu“, v ďalších dvoch písmenách už potrebovali trochu aj pomôcť: „S“ - služba a „T“ - tvorivosť.

Tak sa zo slova MOST dostali k významu vlastností človeka spolucítiaceho s biednymi a misionárov, ktorými máme byť všetci. Pred premenením priniesli svoju „malú obeť“ na misie. Boli to písacie potreby, zošity, ale aj veľa hračiek, s ktorými sa rozlúčili s úmyslom dopriať trocha svojej radosti z nich iným deťom. Priestor pred oltárom ožil ich darčekmi a potešit' sa z pohľadu na detské obety mohli aj ostatní veriaci farnosti počas nasledujúceho víkend.

Na záver sa dohodli, že do konca októbra budú prinášať ďalšie obety podľa významu slova MOST, teda že sa budú modliť, prípadne nepríjemnosti obetujú na tento úmysel, poslúžia niekomu staršiemu, kto bude potrebovať pomoc a samy budú vynachádzavé, ako možno podporiť myšlienku misi.

Antónia Sigetová

Odborný seminár na tému Pastorácia Rómov

V stredu 15. októbra 2008 sa v Bratislave uskutočnil odborný seminár Pastorácia Rómov (Hľadanie rómskeho Boha), ktorý usporiadal Ústav pre vzťahy štátu a cirkvi v spolupráci s Cirkevným odborom Ministerstva kultúry SR. Hlavnou náplňou seminára bolo poukázať na možnosti a problémy duchovného pôsobenia cirkvi a náboženských spoločností medzi rómskym etnikom ako aj hľadať také mechanizmy štátnej podpory pastoračných a charitatívnych aktivít cirkvi a náboženských spoločností, ktoré napomôžu duchovnému pozdvihnutiu a kultiváciu života Rómov, a prispieť k riešeniu rómskej otázky na Slovensku. Na seminári sa zúčastnili zástupcovia väčšiny registrovaných cirkví v SR, Ministerstva kultúry SR, Ministerstva kultúry Francúzskej republiky a Úradu splnomocnenkyne vlády SR pre rómske komunity.

Lucia Grešková

Modlitbové stretnutie v Belej nad Cirochou

V sobotu 18. októbra 2008 o 9.00 hod. sa stovka detí z Belej nad Cirochou v spoločenstve svojich rodičov, učiteľov a priateľov pripojila k modlitbe Piateho medzinárodného ruženca detí za pokoj vo svete a v rodine. Túto iniciatívu založila v roku 2005 Katolícka rada laikov pri biskupskej konferencii Venezuely ako odpoveď na výrok sv. pátra Pia: „Keď sa bude milión detí modliť ruženec, tak sa svet zmení.“ Akciu aj v iných krajinách podporuje nadácia Kirche in Not (Cirkev v núdzi).

Cieľom detského ruženca je vzbudiť v srdciach ľudí a v rodinách túžbu modliť sa ruženec a mať starosť o pokoj vo svete. 18. októbra sa deti vo svojich farnostiach i rodinách modlili s vierou a radosťou, aby prispeli k šíreniu posolstva mieru a pokoja.

Eva Petrová

Otvorenie fotovýstavy „Najlepšie je s mamou a otcom“

20. októbra 2008 o 16:00 hod. otvoria kultúrnym programom v Diecéznom centre Jána Pavla II. v Banskej Bystrici výstavu fotografií „Najlepšie je s mamou a otcom“. Výstava zachytáva dôležitosť vzťahu medzi rodičom a dieťaťom. „6 000 detí na Slovensku žije bez rodičov“ je úvodná myšlienka výstavy fotografií známych sloven-

ských fotografův, ktorú organizuje občianske združenie Návrat v spolupráci s Diecéznym centrom pre rodinu Banskobystrickej diecézy.

Návštevník prostredníctvom výstavy spoznáva momenty zo života konkrétnych manželských párov, ktoré prijali do svojich rodín deti bez pôvodných rodičov. Verejnosť môže navštíviť výstavu v priestoroch Diecézneho centra každý pracovný deň do 2. novembra 2008. Dňa 29. októbra o 17:00 hod. spoluorganizátori pozývajú verejnosť na prednášku o pestúnstve, ktorá je súčasťou odkazu výstavy. Viac: www.navrat.sk a www.rodinabb.sk.

Zuzana Juhaniaková

Počítačová hra o sv. Pavlovi aj na Slovensku

V slovenskom vysielaní Rádia Vatikán sme zachytili informáciu o zaujímavej iniciatíve v rámci roka sv. Pavla. V Mexiku vznikla počítačová hra o svätom Pavlovi, znázorňujúca rôzne symboly a obrazy z jeho života. Hru so vzdelávacím úmyslom spracoval Fernando Pérez Valdez a riaditeľom projektu je františkánsky rehoľník Hugo Córdoba Padilla, rektor Sanktuária Našej Panej z El Pueblito v diecéze Querétaro. Prostredníctvom internetovej stránky www.santamariadelpueblito.org/san-juegos-san-pablo.htm v španielčine je možné vstúpiť do sveta otázok a odpovedí, kde si každý môže overiť svoje znalosti o Apoštolovi národov a dozvedieť sa niečo nové.

V Žilinskej diecéze sme sa rozhodli hru s názvom „Po stopách sv. Pavla“ preložiť a prístupnú ju aj v slovenskom jazyku. Vďaka za preklad a sprostredkovanie patrí sestram z Kongregácie Sestier Panny Márie Útechy v Žiline a študentovi Petrovi Pakanovi. Hru nájdete na adrese: www.santamariadelpueblito.org/sv-pavla.htm

Peter Holbička

Veriaci z Moldavy nad Bodvou sa modlili za pokoj vo svete

Z iniciatívy košického pomocného biskupa Mons. Stanislava Stolárika sa v sobotu 18. októbra o 9:00 skupina mladších a starších veriacich z Moldavy nad Bodvou a Mokraniec pripojila k výzve venezuelských detí, aby sa spoločne modlili svätý ruženec za pokoj vo svete. Veriaci vyjadrili nádej, že táto spoločná modlitba recitovaná v slovenskom aj v maďarskom jazyku pod vedením kňazov prinesie ovocie v duchu slov svätého pátra Pia z Pietrelciny, že ak sa „milión detí sveta sa bude modliť svätý ruženec, dosiahne sa pokoj vo svete“.

Edvin Berger

Riaditeľ TK KBS: CSI Lic. Jozef KOVÁČIK, Grafická úprava a monitoring: Jolana ŠINAJOVÁ, Fotoservis: Mgr. Peter ZIMEN
Adresa: Konferencia biskupov Slovenska, P.O. Box 113, 814 99 Bratislava, Telefón: 02 / 54435 380, Fax: 02 / 54433 292, e-mail: tkkbs@kbs.sk,
Internetová verzia spravodajstva TK KBS - www.tkkbs.sk